

seluer mit dē pays dat licha zo dra;
ghen vmb dat sy solden gehikliche
werden van dem lycham. Daer be-
uaelen dye keyser datmen in den
straessen stroeien solde siluer ynde
golt op dat dat volck durch dye be-
gheerte zo dē ghelde solde sich ver-
onledighen. ynd dat sy alsus liessen
den hyllygen lycham zo der kirkē
dragen. Mer dat volck liess dat gelt
lyggen ynd liessen meer ynd meer
dē hyllyge lycha na dat si dat moch-
te tastē. In zo dē lesten brachten sy
dat licha mit groisser arbeit zo sent
bonifacius kirkē des mertelers. In
sy bleuen daer seuen daghe in gods
lof. ynd sy machten eyn graft van
golt ynd van koestelen steenen. yn
daer leyden sy mit groisser weerd,
cheyt den hyllyghen licha in. Inde
viss dē graue quam soe suesse roch
dat sy alle dochre off dat graft vol-
cruycds had geweest. Ind he starf
in dem iair ons heren. cccxcviii

Dye legēnd van sent Maria magdalena.

Maria magdalena was alsus ghe-
noēpt van eyne sloss
dat magdalum hies.
ynd sy was van alto
edelen gheslecht. als van den ghene
dye van konichliche stam ware ko/
mē yr vader hies syrus ynd yr mo-
der eucharia. Dese besass myt La-
zarus eyrem broeder ynd myt mar-
tha yr suster eyn sloss dat hyes mag-
dalum. ynd dat lach twae mijlen
van genazareth. ynd bethaniē dat
daer lach by iherusalē. yn ouch eyn
groiss deil van iherusalem. ynd dyc
hadden sy alsus onder yn ghedeile
dat maria hadde dat slos magdalū
ynd van dē slos hadd sy ouch dē na-
men dat sy hies magdalena. Inde
lazarus hield dat deil van iherusalē
ynd martha bethanien. Ind vmb
dat magdalena sych ganz gaff zo
den ghenoechten des lychams. ynd
lazarus der ritterschafft volghede.
soe regierde martha strenglich eijre
drier guet. want martha was sorch
feldich ynd wijs. yn sy gaff dē
ritterē yn den knechten ynde
den armē dat yn noit was.
Mer nae ons heren opvart.
soe verkouftē sy it al ynd lei-
den dat gelt vurder apostole
voesse. Magdalena hadde
veel guets. Inde want waer
seueruloedicheyt is vā guede
daervolghet nae wallust des
vleisch. Soe sy dan meer van
guede hadde ynd van schoen
heyden claer was. soe sy yr
icha meer zo der wallust gaff
Iae alsus veel dat sy verlocs
eijren rechten namen. Inde

men plach sy zo noemen dye son /
dersche. Mer doe onse here christus
hier ynd daer prediche. soe waert sy
gelockt durch dat ingheuen des hil-
lighen gheestz. ynde sy zowet sich
zo komc in symons huys des mal-
laitschen als sy ghehoert hadde dat
christus ihesus daer essen solde. Ind
vm dat sy eyn sondersche was. soe
endorste sy nyet komen onder dye
rechuerdighen. soe bleef sy achter bi
christus voessen. ynd daer woessche
sy syn voesse mit tranen. ynd droeg
de sy myt ejrem hair. ind saluede sy
myt saluen. Want die lude va dem
lande pleghen sych zo saluen ynde
zo baden vm dye groisse heitsde der
sonnen. Ind doe symon in ym sel-
uen ghedachte Weere dese eyn pro-
pheet. soe lies he sych in gheinreley
wijs van eynre sonderschen roeren.
Soe berispede yn der here van der
hochuerdighen gherechticheyt. ynd
vergaff dem wene al yr sunde ynd
misdaic. Dyt is die maria mag-
dalena der onse heer so groisse waik-
daic ghedain hait ind ghetgoet hait
soe groisse teichen der liefden. Want
der heer hait van yr verdreuen se-
uen diueelen. ind he ontfermt sy ge-
slich in synre liefden. ind he nam sy
op vur ein sunderlingevrundinne.
He macht si syn verdinne. ind in
dem wege wold he sy hain vur ein
schaffenerschyn. ind alzyt ontschul-
dichte he sy sleslich. Want he ont-
schuldichte sy vur dem phariseus
der doe sprach dat sy onrein weere.
ind vur yr suster dae sy sprach dat
sy leedich seest. ynd vur Judas doe he
sprach dat sy dye koestele salue ver-
quistede ynd onnuttzlich zo brecht.
Doe onse here sy sach weenen ynd

schreyen. soe ensonde he sych nyet
onthalden van weenen. Ind vmb
eyre lyfde soe verwechte he eyren
broeder. der vier daghe hadde doic
gheweest. Ind vmb eyre lieffde soe
verloeste he Martham cyre suster
van dem vloss des bloets den sy se-
uen iair ghehadte hadde. Ind vmb
eyre groisser verdienste macht he
weerdich Martilla marthen. ma-
ghet. dat sy dat seliche ynde slesse
woort rieff. Selich is der buych der
dyck droech. Wane als der hyllyge
lerer sent Ambrosius spricht so was
Dyt Martha dye he van dem bloet
verloeste. ynde dat was yr dyenst,
ionffer dye dat sprach. Selich is
der buych. Dyt is dye Maria dye
ons heren voesse woesch myt eyren
tranen. ynde droecht sy myt eyren
hair. ynde saluede sy myt koestli-
cher salue. ind sy was dye eirste die
in der tyc der ghenaden offenbaair-
liche penitencie dede vur yr sunden.
Sy is dye dye dat beste deil boes.
ynde dye by den voessen vns heren
hoerde syn woort. ynde saluedat
ghebenedijde hoeft ons heren.
Sy is dye dye dae was by de cruytz
ons heren in synen lyden. ynd dye
bereydede dye saluen. ynde wolde
dat altre hyllycke lycham saluen.
Sy is dye dre nyet van dem gra-
ne gheinck doe dye jongheren ewech
ginghen. Inde der christus sych
zo dem eyrsten offenbaerde als he
op verstanden was ynde he mach-
te sy eyn apostolynne der aposto-
len. Clae ons opuaerts dach in
dem xiiij. iair nae christus lyden
dae dye ioeden sent stephan den bil-
lige merteler nu lang tyc gheoit
hadden. ynd dye anderen iungeren

verdrenen hadde vys dem ioideschē
land. Soe ginghen dye jungheren
durch alle dye lāde ynd seyde dair
dat woirt gods. To den seluen
syden was myt den apostolen sent
maximinus eyn van den. lgij. so
geren Ind dem hadde sent peter be
uaelen marien magdalenen In de
ser verstroeyng ynd veruolginge
was maximinus maria magdale
na. lazarus yr broeder. martha yr
suster yn martilla dye martha nae
volghende dyent. sent cedonius der
blint hadde gheweest van synre ge
boerte. mer onse heer macht yn sien
de. alle dye zo samen myt veel ande
ren kersten worden ghesetzt vā den
ongheloegingen in cyn schijff sonder
stuerman in dye wilde see. op dat
sy alle verdrencken soldē. mer mit
gods hulpe soe quamen sy zo dem
lesten an dat lāt Marsilia genoēpt
Ind doe sy daer nyemant vonden
der sy herberghen wolde. soe woen
den sy onder cyn hall. dye vur dem
tempel des selue lāds aff gods stōd
Mer doe Maria magdalena sach
sych dat volck vergaderen dat sy de
a goeden solden offeren. soe stonc
sy op myt eynen ghenoccheliche yñ
vroelichen aenghesicht ynd myt ey
ner wailsprechender gongen ynde
trecht dat volck vā dem dynst der
afgoede. ynd prediche den kerste ge
loeu en staftichlich Ind all die
mynschen verwonderden vā eyrer
schoenheyt ynde van cyrer suesser
sprach Ind dat en was gheyn won
der dat der mont der soe suesse kusse
hadde chegeue den voessen ons he
ren dat der meer solde van sych ge
nen den roch des woires gods.
Daer nae gheuielt dat der furste

vā dem lande quā myt synre vrou
wen den afgoeden zo offeren vmb
eyn kynt zo kriighen Ind magda
lena prediche yn den chrisien ghe
louen. ynd ontriet yn dye offerha
de zo doin Hier enbinnen doe eis
liche daghe gheleden waren. so offē
baerde sych Maria magdalena der
vrouwen in eynte visioen ynd spr
ach Wair vñ leestu dye hyllygen
des heren vergaen van honger yñ
vā keelde. soc doch du so veel' guets
bejitzten bist. Ind sy dreyghede yr
seer It enweer daai dat sy eirem mā
riede dat he dye armoit der hyllygē
verlichte ynde zo hulpe queme.
soe solde sy oever komen der tzoern
gods. Mer der vrouwen gruwelē
dese visioen dem man zo offenbare
ynd zo saghen Ind daer vñ die an
deren nacht daer nae soe verscheen
sy yr euer ynd sprach dyt selue. mer
noch was sy versuemē dat dem
man zo saghen. Daer nae op dye
derde nacht soe verscheen sy yn bei
den onbestuerlich seer tornich myt
eynem berneden anghesicht. off all
dat huys ghebernt hadd yñ sprach
O tyran sleestu eyn lyc dyns va
ders des duuels myt der aedder dy
nen wyue dye dyr nyet wolde sage
myn woirt. Sleefs du cyn vyant
des cruyts christi der vervuult hais
dyn buych durch dyn gulsicheit mit
menigerhande spissen. ynd du leest
dye gods hyllyghen van hongher
ynd dorst verderuen. ligges du in
dem pakkays ghedeckt ynd gecleer
myt lachen van syden. ynd du surs
dye hyllyghen sonder herberghe.
ynd gaesvur yn ben Du boese
onrechtfertighe mynsch. du ensels
alsoe nyet ontgaen. dat ensal nyet

bliuen onghewrochen. dattu alsus
 lange ghebeit hais guet zo doen.
 Ind als sy dyt ghespraecken hadd
 soe ginck sy ewech. Doe dye vrouwe
 van dem slaf ontwachet. so ver
 suchte sy ynd beuede ynd sprach zo
 eyrem manne der ouch suchtedem
 dye selue sach. Myn lieue here saijf
 du ouch den droem de ych sach. He
 antworde. ich hain yn ghesyen. ind
 mych verwondt ynd myr gruwelt
 alzo seer. Mer wat sullen wyr dair
 vum doin. Ind dat wijff sprach zo
 ym. it is besser dat wyr ic doin. dat
 sy wyl. dan dat ic god den sy pre
 diche tornich op ons werde. Inde
 dairvum soe naemen sy se zo herber
 ghe ynd ghauen yr noitdrufft.
 Op eynen dach doe Maria magda
lena prediche. soe sprach der vurge
 noemde furste Meinstu dattu mo
 ghes beschermen den gheloeme den
 du predichs. Sy antworde. des ben
 ich bereidt. als du deghelech siuys in
 mynē miraculē dye ych doe. Inde
 ouch mach ich dyt vast machē myc
 sent peters predicationē ons meisters
 der go romen sitgt. Doe sprach der
 furst myt syn vrouwe Such wyr
 sulken doen al dat du sprichs. is dat
 du ons verweruen machs eyn soen
 van dynen god den du ons predi
 ches Maria dye sprach Daervum
 ensuld yr nyet blyuen achter. Doe
 badt Maria magdalena onsen here
 dat he yn eyn kynt gheuen wolde.
 Ind onse here verhoert yr ghebet.
 ynd dye vrouwe ontfinck Doe wol
 de yr man trecken zo sent peter zo
 rome. vum dat he ondersoichen wol
 de off dat waer were. dat Maria
 magdalena van Christus prediche
 In syn vrouwe sprach zo ym. Here

wat is. Meynsu sonder mych he /
 ne zo varen. Dat ensall nyet ghe
 schien. Want als du ewech veers.
 soe wyl ych myt dyr ewech varen.
 Inde als dit weder comes soe salt
 ich ouch komen. ynde als du rustes
 so wil ich ouch rusten. Der mā ant
 worde vrouwe. ic ensal alsus nyet
 syn. want du bis swanger. ynd in d
 see syn onzalliche perikel. ynd dair
 vumb moechstu lichtelich valken in
 groisse angst ynde noit. Du sals
 zo huys bliuen ynd rusten yn ver
 waren onse guet. Dae settze de sych
 dye vrouwe weder vum daer teghen
 yn viel al weene vur syn voesse.
 ind badt soe lāg dat sy kreeg eyren
 willē In als sy woldē varē. soe set
 tzedē maria eyn cruyts op yr schol
 deren dat sy der quade geist niet let
 tzen ensolde in de wege. Ind sy lief
 sen ein scheif vol laden van all dat
 yn noit was. ynde all yr and guet
 liessen sy in mariē magdalēne ver
 waring. ynd sy voijren ewech. Ind
 doe sy eynen dach yn cyn nacht in d
 see geweest hadde. soe begode dye see
 zo heffen ynd der wynt zo weyc. al
 soe dat sy alle ynd sunderlinge dye
 vrouwe dye swaer myt kynde was
 ynd swaech. in anxten ynd noeten
 waren van dem groisse wasser ynd
 storme. Want dye onbestuericheyt
 was soe grooss dat der smert der ge
 boert onuersyens dervrouwe oeuver
 quam. alsoe dat sy in der pyne des
 lychās. ynd vā anxt des onweders
 eyn soen ghebaer. ynde tzohant soe
 starff sy Ind doe dat kynt ghebaere
 was. soe weende ic ynde sochte der
 moider borste als dye kinder plegē.
 Och leider dat kynt wart gebore le
 uedich in was eyn doed der moider

worden. Ind alsus gheboerde sych
dat he ouch stoeue want nyemant
en was daer der yn soeghen mochte.
Wat salt der pylgrim doen der syn
wiſſe doot siet. ynd dat kynt weynen
de dat droeflich der moeder borsten
socht. He weende seer ynd sprach.
Och leider. och leider du onghenel,
ligher wat wols du doen. Du be-
gheerdeſ eyn ſoen zo hain. ynd du
hais dye moider mit dem ſoen ver-
loren. Dye ſcheelude rieffen ynde
ſpraechē. Men werp dat lyčam in
dye ſee. cer wyr alle daer mede ver-
deruen. Want alſoe langhe als it
myt ons is. ſoe ſall dat onwed mit
ons nyet op hoeren. Ind doe ſy den
lyčam begreiffen hadde. dat ſy it
in dye ſee werpen ſolden. ſoe ſprach
der pylgrim Spaert ſpaert. ind en
wolt yr noch mich noch dye moider
ſparen. verbarint vch doch des kin-
des dat daer ſchijet. Gheſtadet eyn
kleyn gyt ind beydet of die vrouwe
in onmacht gheuallen ſy van den
ſmerzen. ind off ſy mocht wederko-
men. Ind ſy ſaghen nyet verre van
dem ſcheiff eynen berch. Ind doe he
den berch ſach. ſoe dochte yn beſſer
dat he dat lyčā ynd dat kynt daer
op voijrde van dat he it in dye ſee
ſolde werpen den viſſchen zo eſſen.
Ind nauwe enkonde he it myt be-
de ynd mit geſt van den ſchijnfluide
vercrijghen. Inde um dat he daer
vmb die hartheyt des ſteens gheyt
graft machen en mochte. ſoe leide he
den licham in die alre heimlichste
ſtat van dem berghe. inde he leide
dat kint an yr borſte ynd ſprach al-
ſus. O maria magdalena wairum
quaemſt an Marsilien zo myn-
te onſchlicheit ynde zo mynre ver-

derſniffe. Ich onſchliche man wair/
um giuet ich an deſe wech durch dy-
nen rait. Begheerstu daer um van
gode dat myn wyſſe onſfangen ſol-
de. dat ſy verderuen ſolde. ſy hauſ
onſfangen. ynde in dem ghebeeren
is ſy gheſtoruen. Ind dat kint is ge-
baeren dat it verderue. Want it is
nyemant der ic voedet. ſuch dat
ich vercreeghen hain durch dyn ge-
bede dat beuele vch dynē gode ynde
dyt der vch alle myn guet beuaelen
hain. Is he mechtich ſoe woel he ge-
dechtich ſyn der moider ſiele. ynde
durch dyn ghebede ſoe verbarne he
ſych oeuuer dat kynt dat ic nyet ver-
derue. ſoe oeuerdecke he den ly-
čam ynde dat kynt um ynd umb
myt eyrem mantel. ynde daer nae
giuet he weder in dat ſchijf. In
doe he zo romen quam. ſoe quam
ym ſent peter zo gemuet. Ind doe
petrus ſach dat geichen des cruyts
gheſetzt op ſyn ſcholderen. So via
gheede he yn weer he were ynd van
wan dat he queme. ynd he vertelde
ſent peter aft dat ym gheschiet was.
Ind Petrus ſprach zo ym. Dyr
ſall vrede gheschien. Wilkomen
biftu ynd du hais eynen guedē rait
gheclouet ynde enſy nyet droeueich
off dyn vrouwe ſleest. ynde off dyn
ſoechyn myt der moide ruster. wat
onſe heer is mechtich gauen zo ghe-
uen wem he wyk. ynd weder zo ne-
men dat he ghegeuen hait. yn ouch
dat he ghehaemē hait weder zo ge-
uen. ynde dyn droeffniſſ in vriende
zo verwandelen. In petrus vorde
yn zo jerusalem ynd zoende ym
alle dye ſtede daer christus hadd ge-
predicht ynd mirakulen qhedaen.
ynde dye ſtat daer he ghecruticht.

xxix.

waert. ynde daer he zo hemel voijr.
Ind als yn petrus vlijslich geleert
hadde van dc kersten geloeue. ynde
twee jair um gangē warē. soe ginc
he weder zo schijf dat he wed wol-
de zo lant varen. Ind dae sy voijre
soe quamē sy durch goz schickyngh
zo dem berch daer synre vrouwe lij-
cham gelechte was. In he vercreege
van den schijffludē mit ghelde ynd
mit bede dat sy daer an voijren. In
dat kyntgyn dat wacker yn gesont
gehaldden was durch sente Maria
magdalena dat ghinc steedichlich
zo dem ouer van der see. ynde daer
plach yt zo speelen mit steenchen in
mit muschelchē als dye kynderchen
pleghen. Inde daer sy dae aen ghe-
komen waren. soe sach dese man dat
syndehijn loffen speelen mit steyn-
chyn neuen de ouer van der see als
sy plegen zo doen. In dese man en-
fonde sich niet genoegh verwonderē
wat dat syn mocht. ynd he ghinc
viss dem schijf. ind dae yn dat kynt-
gyn sach. wat yt nye alsulche dinck
gesien hadde. soe wart yt verschrikkt
yn leeff weder zo synre moid borste
als yt plach. yn yt verbarch sich un-
der der moider matel. Ind um dat
der pylgrym baiff besien woldē. soe
ghinc he daer zo. ynd he vant daer
ein seer schoen kyntchyn singēde sijn
re moider borste. inde hey nam dat
kynt ynd sprach. O maria magda-
lena wie selich solde ich syn. yn wie
ghelucklich weer al myn dinck vur
sich gangen. weer yt dat myn lieff
vrouwe weder leuendich worde. soe
dat sy mit myr mocht zo lande va-
ren. want ich weis wail ynd sonder
gwynel geloene ich. dat du die myr
dat kynt hais gegenen. ynd twee ja-

ir lanck in deser steynruis ghevoit
hais. dat du dye moid ouch machst
brengen zo der eirsten ghesontheyt
durch dyn gebede. Dae he dit sprach
soe wart die vrouwe weder leuendich
als off sy van dem slassis ontsprun-
ghen weer. in sprach. O maria mag-
dalena du bis van groisser verdicēt
dye myr gedaen hais die dienst eijt
re heuelsmoed dae ich in arbeit lach
ynd in alle mynre noitdorfficheyt
hais du myr voldain dye diest ein-
re dienst maghet. Dae dit der pyl-
grym herde. soe verwoderde he sich
ynd sprach. O myn alrelieffste vrou-
we leuest du. Sy antworde. Iae ich
leue. Ich ben nu eyrste gekomē vā
der pylgrymadse. van der du geko-
men bis. Inde als dich sent Peter
geleyt hait zo iherusalem. ynd dyr
getzoet hait alle dye stede daer cris-
tus geleedē hait ynde begrāue was.
ynd op veel ander stede. Soe bent
ich ouch mit maria magdalena die
mich leydede by vch gheweest. ynde
ich hain alle die stede gesien. ynde
hain sy ouch onthalden. Ind sy be-
stont zo vergellen alle dye stede
daer yr man geweest hadde yn ghe-
sien hadde. soe dat sy in gheynē pun-
ten en miste. Inde dae dese pyl-
grym alsus syn wijs ynd kynt ont-
fangen hadde leuendich. soe ginck he
vroelich zo schijf. ynd fort daer na
quamē sy aen marsilien. Inde dae
sy vyss dem schijf warē gegaen. soe
vondē sy maria magdalena mit eis-
ren jongherē predigē. yn sy vielē allē
weenēde vur yr voesse. in verzeldē
al dat daer geschiet was. in sy wor-
de vā sent maximinus gedoist. Dae
verstoerde sy in braechē in d stat vā
marsiliē allē cōpelen d af gode. ynd sy

machtē kyrchē int xpūs ere. in koerē
dair lazaru zo eyne bischop. Zo dem
leste durch gods ordinaci. soe quae
mē sy zo einre stat die aquensis hies
yñ durch veel mirackel die sy deden
brachte sy dat volck zo de kerste ghe
loue. in dair wart sente maximin
zo cynē bischop geordiniert. **H**is
er enbynne soe ginc Maria magda-
lena in ein alto scharpe wuestenye.
vp dat sy destē bequeetlicher pleghen
mochte d' goelicher beschouwing. in
sy woede. xxv. jair in eynre stat die
yr die ēgēle bereit hadde. in d' stat
was gein genoechte vā wasser noch
vā ryuerē. noch vā boemē. noch vā
groen cruyt. vp dat dair viss offen
bair solde syn dat vnse here sy nyet
wolde sat machē vā eertsche spiisen.
mer mit hemelsche genoechte. in vp
cynē ygheliche dach. in dē scūe gyde
vā dē dach. soe waert sy op gevoijrt
vā dē engelē in die lucht. yñ sy hoert
mit eyre lijchāliche orē d' engelē sāck
Ind vñ dat sy alle dage wart ver-
uult mit sulchē siessen spiisen. wā sy
vā dē engelē wart wed bracht zo yr
stat. soe enbehoonet sy in gheinreley
wijs eerische spiisse. Ind yt was ein
hyllich priester d' ghēr ein ey nich le
uē geleyc hadde. d' macht ym ein cel
le vp and half myke nae by der stat
Op eyne dach soe dede vnse here des
priesters ougē op. ind he sach mit sy
nē vlyschliche ougē. wie die enge-
le ned quamen zo d' stat daer Maria
magdalena lach. in wie sy se vp vo-
ijrdē zo dē hemel. ind wie sy se weder
braechte in die selue stat mit godli-
che lone. In vñ dat d' priester wol-
de wyssen die wairheit vā deser wō-
dliche visioen. soe beuall he sich got
mit synē gelede. in ginc koeliche zo

d' stat. in dae he soe nae was als mē
mit eyne steyn werpe mochte. soe he
gondē yn syn beyn zo begauen. yñ
wart ouch bynnē mit groissen any-
ten beuāgē. in als he achterwart ga-
en woldē. soe mocht he wail gac vp
synē beynen. mer als he woldē vir-
sich zo der stat gaen. soe zwancē yn
krackheit des lychas. in domheit des
gemoits. dat he mochte blyuē staen.
Ind alsus verstont der man gods
dat dit groisse mirackel van god
was. Inde daervm rieff hey god
aen ynde sprach. Ich besweer dyg
by dem herē. is dat du eyn mynsche
bis off eyn vernuftighe creature.
dye daer in der hole woenes. dat du
myr antwoordes ynde saghes in der
waerheyt wer du bis. Dae hey dit
zo dem derden mail gespraechē had-
de. Soe antworde ym Maria ma-
gdalena. Rome naer her by. ynd al
ke dingh die du begeres. daer af salt
du dye waerheyt vernemen. Inde
dae he al benende was gekomen zo
haluē weghe. soe sprach sy zo yem.
Gedencks du ouch vis dē euāgeliu-
yet van maria der vernoemptē sun-
derschen. die mit ejre. trāne woesch
dye voesse vns heren. ynde droecht
sy mit ejrem hair. ynde die vercre-
ghe vergiffenisser sunden. Der
priester sprach. Dat gedenc ich se,
er wail. ynde dat is meer dan. xxv.
jair geledē dat dat geschicde als dye
hylliche kyrch ghelouet. Dae sprach
sy. Ich ben dye Maria. dye hi-
er ghewoent hain. xxv. jair. dat nye
gheyn mynsch enwiste. Inde als
dyr ghisterē zo gelassen is zo sien
also is mir gegeue dat ich alle dage
ben vp gevoijrt gewest in die lucht
mit dē engelsche hēde. in dair gehort

mit den lichamlichen oren seue ma-
il dye sue sse senghe der hymmelsch-
en scharen. Ind want myr vā vā
sen heren offensbairt is dat ich van
deser werlt scheydē sal. soe gant̄ zo
sent maximinus ynd saghe ym dit.
dat he op den neestē paſch dach op
dye rytc dat he plecht op zo staen zo
der metten. dat he dan allein ghee in
syn bede huys. ynd he sal mich̄ daer
vintē gebraecht durch den dienst d̄
enghelen. Inde der priester hert yr
steme als eins engels. mer he ensach
niemand. ynd zohant̄ so ginc he zo
sente maximinus ynde verzelt ym
alle dye dinge als sy geschtiet waren.
Doe dit sente maximinus hoerde.
soe wart hey seer vervrouwet. ynde
danckte vnseni heren also seer. In
op de dach ynd in der vre als ym be-
uaelen was. soe ghinc he allein in
dat bede huys ynde he sach maria
magdalena staen in der geselschafft
d̄ engelē die sy daer gebraecht hadde.
Inde sy was t'woe etten boghe hoech
van der eerdē verhauen. staende in
de middel der engelen. ind sy hadde
yr hende op gereckt ynd bedede. in
doe sent maximinus sich̄ otsach zo
yr zo gaen. Soe keerde sy sich̄ zo ym
yn sprach. Vader come naerre her-
wart ynd niet vlie dyn dochter. in
doe he yr naerre quā. als mā leest in
sente maximinus legende. soe bleue
kede yr aengesicht soe claeer van der
geselschafft d̄ engelē. dat he lichtlich
er hadde moeḡ sien in die sonne dā
in yr aengesichte. Inde als all̄ dye
clergy versamelt was ynde ouch d̄
vurgendoempt priester. soe ontfinct̄
maria magdalena den licham ind
dat bloit vns heren vā dem bishoff
mit veel tranē. Dair nae leggede sy

sich mit eyre gant̄e licham an dat
altaer. Ind yr hystigesiele voijr zo
god. Ind als sy doot was. soe bleeff
dair soe suesse roeche dat by nae seue
dage lanck voelden alle dye ghene
dye in dat bede huys ginghen. Ind
sent maximinus dede yr hystige li-
cham balsemē mit menicherley wa-
il ruchende cruyt. ynde begroeff yc
eerlich. Ind he bewaet̄ dat mē yn na
synē doot neuē sy soldē grauet.
Egesippus spricht dat maria mag-
dalena na xpūs opvart vñ die vñ
yrike lieffde zo xpūs. in vñ dē ver-
dross den sy hadde. dat sy niet meer
manne sien wolde. Mer nae dē dat
sy zo dem lande vā Aquensis quā
soe ghinc sy in dye woustenie. yñ sy
woende daer. xpo. jair dat yt nye-
mant enwiste. ind daer wart sy al-
le daghe op gevoijrt in dye lucht in
den seue getzydē. Ind he spriche dat
der priester dae he zo yr quā. so vāt
he sy beslossen in eynre celle. inde he
gaff yr eyn cleyt dat sy eyschede. yñ
sy dede dat aen ind ginck mit ym in
dye kyrchen. ind als sy vnseni heren
ontfangen hadde. soe hoeft sy eyre hē
de op in dē gekede. yñ rustede in vre-
den by dem altaer.

Eyn Exempel.

In des groysen Karolus
tijden in dem jair vns herē
dcclvi. Gerardus ein hertz
och van Burgundien dae he van
synre vrouwen qhein soen crijschen
mochte. soe gaff hey mildelich syn
guet vñ god den ar'men. ynde stich
te veel kyrchen ynd cloister. In dae
he dat cloister van Verselay hadde
gesticht. soe sende he ynd der abt vā
dem seluen cloister eyn monich mit

uersamer geselschafft zo der stat vā Aquensen vp dat he van dair bren- gen solde van sent marien magda lenē hyllichdom. jn dae dese monich gefomē was zo der vurgenoemptē stat ynde als hey vant dat dye stat verstoert ind verheerd was vā den heydē soe vāt he by geuaē ein graf ynd dye schrijfste dye in dren steyn gehouwē was. t dat maria magdalena daer begrauen was. jn in dē graue was eyre histo rie woderlich gehouwē. Des nachts brach he dat op. ynd nam dat hyl lichdom daer vys. ynd droech it in syn herberghe. jn in der selue nacht soe verscheene Maria magdalena dē selue monich ynde sprach dat hey ym nyet lies gruwelen. mer dat he volbrecht dat he begondē hadde. jn dae he weder keerde. ynd op ein hal ne myle zo dē cloister komen was. soe enmochtē sy dat hyllichdom in gheynreley wijs van dan brengen. soe langh dat der abt mit den mo nichen quaem. ynd droeghē yt voort mit eynre weerdighen processien in mit gesanghe.

Exempel.

Hir plach zo komen zo sente marien magdalenen graff. ynde he waert verslagen in eynem strijd. Inde dae yn syn alderen be weenden daer he in der baren stont soe spraichen sy ynde beclaechdē op maria magdalena. waerm dat sy eyren lieffhauer ynde eijren dyentē hadde laissen steruen sonder blycht ynde penitencie. Dae stont he rech tevort vp. der doot was. dae sy it alle saghen. ynde worden versusst yn verslaghen. ynde hies ym eyn pries-

ter komen. Inde dae he ymlich gebijcht hadde. ind he gods lijcam onfanghen hadde. soe starff hey in vreden.

Eyn Exempel.

Syn schijff dat geladen was mit manne ynde wyue. dat braech in der see. Inde daer was eyn vrouwe dye eyn kynt dro ech. Dae sy sach dat sy in anxt yn vrucht waren dat dat schijff verder uen solde. soe rieff sy aen Marien magdalene all dat sy moecht. jn sy gheloede mochte sy durch eijre ver dienst ongaen die anxt yn noit deser schijffbrechting ynde dat sy eyn soen gebeerde. den woldē sy in eijre cloister brenghen. ynde zohant ver scheene yr eyn vrouwe schoen ynde eersam van gestalt ynde van cley dinghe. ynde nam sy by dem kynne ynde braecht sy gantz ynde ghesont zo dem lande daer dye anderen alle verdroncken. jn daer nae soe ge keerde sy eynen soen. ynde sy vol braecht yr geloeffde.

Eetzlighe saghen dat

Maria magdalena was johannes euangelisten briuyt dye hey getrouwet hadde. dae yn xpūs vys d' bri lofft rieff. inde dat sy daervm van groyssem horn in onwerdicheit dat yr xpūs eijre brudegā genamē hadde. so ginc sy ewech in gaf sich zo alle genoechte. Mer vñ dat yt niet ke queemlich was dat sent joēs roef singh yn bekeering sult syn ein sach vā marien verdoemniss. dairvm be keerde sy Christus barmherzichlich zo penitencien. Inde vñ dat hey sy rieff van der hochster genuechde

des vleyschs daer vñ vermeide he
sy mit der hoechster gheystlicher ge/
nuechte bouē dye anderē dat is in d
liessdē gods. Ind dat selue bekennē
ouch erlige vā sent iohān dat daer
vñ xpūs yn verzierte mit der sueſ
sicheyt synre vrūtſhaft bouē die an
derē vñ dat he yn van der vrgeno
empien genoekde geroeffen hadde.
Mer dāt al valth. vreuelich yn
logenachich. Want broder Alber
tus schrijft vp die vnr rede sent jo
hans euangelij dat dye bryt vā d
johēs geroiffen wart bleeff ein jōn
frouwe. ynd was daer nae in d ge/
ſelschaft vnser lieuer vrouwen. ind
zo dem leſten ſtarf sy in eyne gue/
den eynde. **E**yit **E**xempeſt.

Eyn man was der beyde ſynt
oughen verlorē hadde. Doe
he gekomē was zo dē cloiſter
vā Verselay vñ zo viſitierē mariē
magdalēnē lijchaem. In dae yem d
ghene ſachde der yn leyde dat he y
tyrche ſach. ſoe rieff he mit groiſſer
ſtemē. O maria magdalena gesche
ghe dat. dat ich dyn tyrch mocht ſi
en. ynd gohant worden ſyn oughe
vp gedaen. **E**xempeſt.

Eyn man was der ſyn ſunde
in ein cedel ſchreeff ynde he
leyde den vnder deſſ altaers
lachen ſent marien magdalēnē. yn
he badt sy dat sy vñ verwerue wol
de verghijfniſſe. In eyn forze zyt
dair nae nam he die cedel weder. yn
he vāt dat alte ſyn ſunde vryſſ ghe/
daen waren. **E**xempeſt.

XT was ein mā den men in
vesserē hielt vñ gheſt dat he
ſchuldich was. ynd he rieff
dick aen maria magdalena dat sy
vñ helpē woldē. In ſiet vp eyn na-

chi ſoe offēbairde ſich vñ eyn ſchoe
ne vrouwe. yn ſy brach die banden.
yn dede vp die doere. yn hies yn dat
he vluē. In dae he ſach dat he verlo
est was. ſo vluē he vā dā. **E**xempeſt

IT was ein clerick viſ vlan
dere ſtephanus genoēpt. d
in ſoe groiſſe ſunde genallē
was. dat he alte quaerheit dede. ſoe
dat he niet alleyn niet doen enwol
de die dinghe die zo der ſelicheit ho
erdē. mer he enwoldes ouch niet ho
erē. ydoch ſoe hadde he maria ma
gdalena in groiſſer deuocē dat he
eijre auent vastede. yn vierde eijren
dach. Inde dae he yr graff viſitiert
hadde. ſo verscheen vñ maria mag
dalena als he noch gāt ſleeff. noch
ganz wachet. als ein ſchoen vrou
we. mer ſy hadt bedroefde vñ ſchrij
lich oughe. yn zwee engelē hieldē ſy
an heydē ſijdē. ind ſy ſprach zo vñ.
O ſtephane wair vñ vergeldes du
myr ſoe qualichē dat ich vñ dynen
wykken doe. ind wair vñ enwordes
du niet beroert zo berouweniſſe du
rē myn ſtedelich gebede. want van
der zyt dat du begondes ynnicheyt
zo myr zo hain. ſoe hain ich god
vur dich vlijſlich gebeden. In daer
vñ ſtane vp ynd biſchit dich. yn ich
ensal dich niet laiſſen. vur dē dat du
zo gods vrūtſhaft wedet komes.
Tohāt ſoe begonde he zo voelen
in ſich ſelue ſulche genaide die in yn
geſtorzt wart. dat he die werlt lieſſ.
in ginc in ein cloiſter in dae ſeuende
he in alre volkomēheit. yn in synre
doit is gesic̄ maria magdalena ſtaē
mit dē engelē neuē ſyne bedde. in dat
ſy ſyn ſicle op voijrde in dē hemel.
als ein wijſſe duyue mit loue ynde
mit gesenghe.